

Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Barınma Ortamı ve Diğer Değişkenler Açısından İncelenmesi

An Analysis of University Students' Academic Achievement in Relation to Accommodation and Various Dependent Variables

Gözde Çobanoğlu Ateş^{1*} , Mehmet Fatih Köse¹

¹Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ankara, Türkiye

Özet: Bu araştırmanın amacı, barınma ortamının üniversite öğrencilerinin akademik başarıları üzerindeki etkisini çok faktörlü bir modelle incelemektir. Araştırma kapsamında 116.497 lisans öğrencisine ait veriler kullanılmıştır. Gruplar arası farklılıklardan dolayı akademik başarı tahminindeki sistematik hatayı azaltmak amacıyla eğilim skoru ile eşleştirme yöntemi kullanılmıştır. Nedensel karşılaştırma modelinde tasarlanan araştırmada sonuç değişkeni olarak öğrencilerin akademik başarıları, işlem değişkeni olarak devlet yurtlarında kalma durumu; ortak değişken olarak ise yaş, cinsiyet, öğretim türü, fakülte ve sınıf değişkenleri kullanılmıştır. Gruplar arası farklılıklar giderildikten sonra akademik başarıyı etkileyen faktörler ikili lojistik regresyon analizi ile tahmin edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, devlet yurtlarında barınan öğrencilerin başarılı olma ihtimallerinin diğer öğrencilere göre yüzde 83 daha fazla olduğu belirlenmiştir. Akademik başarıyı açıklayan diğer değişkenler incelendiğinde, akademik başarı ihtimalini; aile birlikteliği yüzde 44, gelir düzeyi yüzde 57, yaşanan bölgenin sosyoekonomik gelişmişlik seviyesi yüzde 112, burs imkanı yüzde 105 artırmaktadır. Bulgular bir arada değerlendirildiğinde burs ve yurt gibi desteklerin gelir adaletsizliği ile ilişkilendirilebilecek akademik başarısızlıkları azalttığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Akademik Başarı, Barınma, Burslar, Sosyoekonomik Düzey, Devlet Yurtları.

Abstract: The aim of this research is to examine the effect of the accommodation status on the academic achievement of university students using a multi-factor model. Data from 116,497 undergraduate students were utilized within the scope of the research. The propensity score matching method was employed to reduce systematic error in estimating academic success due to differences between groups. Using the causal comparison model as the design of the research, students' academic success was used as the outcome variable, and their stay in state dormitories was used as the treatment variable. Age, gender, type of education, faculty, and class variables were used as covariates. After eliminating differences between groups, factors affecting academic success were estimated through binary logistic regression analysis. According to the results, it was determined that the probability of success for students living in state dormitories was 83% higher than for other students. Based on the research findings, it was determined that students residing in state dormitories have an 83 percent higher likelihood of academic success compared to their peers. Furthermore, an examination of additional variables that influence academic success reveals that the probability of success increases by 44 percent with family cohesion, 57 percent with higher income levels, 112 percent with the socioeconomic development level of the region, and 105 percent with scholarship opportunities. Collectively, these findings suggest that interventions such as scholarships and state-provided dormitory accommodations can mitigate academic failures associated with income inequality.

Keywords: Academic Achievement, Accommodation, Scholarships, Socioeconomic Status, State Dormitories.

1. Giriş

Eğitime erişimdeki genel artışla birlikte giderek daha büyük bir genç nüfusun yükseköğrenime dahil olması,

üniversite eğitimi için farklı şehirlere taşınan öğrencilerin barınma ihtiyacında da sürekli bir artışa neden olmuştur. Türkiye'de 2023 yılı itibarı ile yaklaşık 4 milyon üniversite öğrencisi (örgün ve ikinci öğretim) bulun-

* İletişim Yazarı / Corresponding author.

✉ gozde.cobanoğlu@gsb.gov.tr

Geliş Tarihi / Received Date: 12.06.2024

Revizyon Talebi Tarihi / Revision Request Date: 29.07.2024

Son Revizyonun Geliş Tarihi / Last Revised Version Received Date: 02.08.2024

Revizyon Sonrası Kabul Tarihi / Accepted After Revision Date: 06.08.2024

maktadır (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi [YBS], 2024). Yükseköğretime geçiş hareketliliği detaylı incelendiğinde 2022 yılı verilerine göre ilk defa üniversiteye yerleşen 688.717 öğrencinin %61'inin ikamet ettiği ilin dışındaki bir programa yerleştiği görülmektedir (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2022a). Bu durum, üniversite eğitimi için yeni bir barınma ortamına ihtiyaç duyan öğrenci sayısının oldukça yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.

İhtiyaçlar hiyerarşisi teorisine göre, barınma, beslenme ve uyku gibi temel ihtiyaçlar giderilmeden, insanın daha üst düzeydeki sevgi, ait olma, saygı ve kendini gerçekleştirme gibi kişisel ve toplumsal ihtiyaçlara odaklanması zordur (Maslow, 1943). Barınma ortamı, temel fizyolojik ihtiyaçların yanı sıra, güvenlik, mahremiyet, ait olma, sevgi ve saygı gibi ihtiyaçlar hiyerarşisindeki hemen tüm düzeydeki ihtiyaçlarla yakından ilişkilidir (Şanlı Kula ve Saraç, 2016; Schultz, 2008). Dolayısıyla, barınma sadece beslenme, dinlenme ve güvenlik ihtiyaçlarını karşılamakla sınırlı olmayıp, mahremiyeti koruyan, kişisel, sosyal, psikolojik gelişimi etkileyen önemli bir faktör olarak görülmektedir (Ayhan, 2005; Çakmak ve Hevedanlı, 2004). Eğitim öğretim bağlamında ise barınma ortamı, öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkileri bakımından araştırmacıların ilgisini çeken önemli bir faktördür (Araujo ve Murray, 2010; Yıldırım ve ark., 2017; Arlı, 2013; Özer ve Sarı, 2016). Bunlara bağlı olarak, öğrencilerin kalacağı yer ihtiyacı, çoğunluğu evden ilk defa uzaklaşan öğrenciler ve aileleri için güvenlik, sosyal ilişkiler, öğrencilerin akademik başarıları gibi kaygılarla verilmesi zor bir karara dönüşmektedir. Bu çerçevede mevcut araştırma, öğrencilerinin barınma ortamları ile akademik başarıları arasındaki ilişkilere odaklanmaktadır.

2. Yükseköğretimde Barınma İhtiyacı ve İmkânları

Toplum hayatında bireyler için en temel ihtiyaç olan barınma ihtiyacının karşılandığı kurumsal yapı ailedir. Toplumun varlığını sürdürebilmesi için aile kurumu ile birlikte en önemli toplumsal kurumlardan bir diğeri ise eğitim kurumudur. Eğitim ihtiyacı, çoğu zaman, bireylerin güvenli aile ortamından ayrılmalarını zorunlu hale getirmektedir. Tarih boyunca insanlar daha iyi bir eğitim alabilmek amacı ile daha çocuk yaşlarda aile ortamını terk ederek alternatif barınma ortamlarına ihtiyaç duymuşlardır. Yatılı eğitim kurumlarının tarihinin oldukça eski olduğu ve Uzak Doğu eğitim geleneğinden Antik Yunan'a ve Mısır'a, İslam medreselerinden modern eğitim kurumlarına kadar hocaların ve öğrencilerin eğitim için evlerini, memleketlerini hatta ülkelerini terk ettikleri bilinmektedir (Akyüz, 2010; Binbaşıoğlu, 2005; Gündüz, 2014; Wissema, 2009). Öğrencilerin temel barınma ve güvenlik gibi ihtiyaçlarını karşılamak üzere yurt ve barınma imkânlarının sağlanması, tarih boyunca olduğu gibi günümüzde de eğitimin önemli unsurlarından birisini oluşturmaktadır.

2000'li yıllarla birlikte Trow'un (2006) tanımlaması ile *kitlesel yükseköğretimden evrensel yükseköğretime* geçişi gerçekleştirmiş olan Türk yükseköğretim sistemi, 8 milyonun üzerinde öğrencisi ve %100'ün üzerinde brüt okullaşma oranı ile dünyadaki en büyük yükseköğretim sistemlerinden birisi haline gelmiştir (Günay ve Günay, 2016; Gök, 2016; Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2019; YBS, 2024). Üniversite eğitimi günümüzde artık bir tercih veyahut ayrıcalık olmanın ötesinde, hemen herkes için bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bu durum, genç nüfus sayısındaki artışla paralel olarak yükseköğretime katılımını artırırken, beraberinde ailesinin ikamet ettiği şehirden başka bir şehirde öğrenim gören öğrenci sayısını ve barınma ihtiyacını da artırmıştır. Öğrenciler barınma ihtiyaçlarını, devlet yurtlarında, üniversite yurtlarında, özel yurtlarda, kiralık evlerde ya da akrabalarının yanında kalarak gidermektedir. Barınma yeri tercihinde, öğrencinin cinsiyeti, sınıfı, bölümü, ekonomik durumu; barınma yerinin okula mesafesi, ücreti, güvenliği, fiziksel şartları, sosyokültürel imkânları, ders çalışma ortamı ve şehirdeki kira fiyatları gibi etkili birçok faktör bulunmaktadır (Arpacı ve Ersoy, 2003; Karabacak ve Sayılı, 2016; Ayaz ve Başdağ, 2016; Yüksel, 2019). Becker ve Toutkoushian (2013), üniversitelere nitelikli öğrencileri çekebilmek için yurt hizmetlerinin kalitesini önemli bir hizmet alanı olarak görmektedir. Aileler için de güvenli ve akademik olarak destekleyici bir barınma ortamının sağlanması çocuklarının eğitimi için en öncelikli konular arasında yer almaktadır.

Sadece devlet yurtlarında barınmak amacıyla 2021 yılında 624.237, 2022 yılında 430.166, 2023 yılında 435.392 üniversite öğrencisi başvuru yapmıştır (Gençlik ve Spor Bakanlığı [GSB], 2021, 2022a, 2023). Bu veriler, yükseköğretim öğrencileri için barınma ihtiyacının fiziksel büyüklüğünü ortaya koymaktadır. Eurostudent VII (2018-2021) araştırmasına göre, Avrupa genelinde ortalama olarak öğrencilerin %17'si öğrencilere mahsus mekanlarda (yurt, apart, pansiyon gibi öğrenciler için tahsis edilen konaklama yerleri) barınırken bu oranın Türkiye için %45'lerde olduğu görülmektedir. Aynı araştırmaya göre Türkiye'de öğrencilerin %31'i aileleri ile yaşarken, sadece %11'i ev arkadaşları ile yaşamaktadır (Hauschildt ve ark., 2021). Dolayısıyla öğrencilerin barınma ortamları açısından en büyük oranı teşkil eden yurtların ve yurt hayatının öğrencilerin akademik başarıları ile ilişkilerinin incelenmesi önemli görülmüş, bu nedenle araştırma bu çerçevede tasarlanmıştır.

3. Akademik Başarı ve Barınma Ortamı İle İlgili Değişkenler

Başarı, bireyin hedeflediği sonuca erişebilmesi için gösterdiği çaba sonucunda kat ettiği ilerleme olarak tanımlanmaktadır (Wolman, 1973). Eğitimde başarı ise, programın amacı doğrultusunda sergilenen davranışların bütünü olarak ifade edilmektedir (Demirtaş ve Güneş, 2002). Öğrencilerin hedeflenen bilgi, beceri

ve tutumlardan ne düzeyde faydalandığı ise öğrencinin akademik başarısını göstermektedir (Altinkurt, 2008; Erden, 1998). Kimi çalışmalarda okul başarısı olarak da ifade edilen akademik başarı, öğrencilerin belirli bir eğitim-öğretim dönemindeki performansını yansıtan geçme notları, aritmetik ortalamalar ya da tüm dersler için ağırlıklı ortalama ile hesaplanan akademik genel not ortalamasını ifade etmektedir (Gülleroğlu, 2005). Bandura (1997), genel not ortalamasının belirli bir dönem içinde öğrencilerin göstermiş olduğu tüm çabanın bir özeti olması nedeniyle, akademik başarıyı en iyi yansıtan gösterge olduğunu belirtmektedir. Mevcut çalışmada da öğrencilerin akademik başarılarının değerlendirilmesinde yıl sonu not ortalamaları dikkate alınmıştır.

Barınma ortamı, akademik başarıdan, arkadaşlık ilişkilerine kadar pek çok faktör üzerinde doğrudan ve dolaylı etkilere sahiptir. Ailesinin ikamet ettiği şehirden başka bir şehre öğrenim görmek için giden öğrencilerin alışkın olduğu ortamdan ve ailesinden ayrılması, yeni bir ortama ayak uydurmaya çalışmaları ve barınma ortamlarının nitelikleri, onların fiziki, psikolojik, akademik ve sosyal hayatlarını etkileyen önemli bir durumdur. Araştırmalar, barınma ortamının niteliklerinin öğrenciler üzerinde; ruh sağlıkları (Koç ve Polat, 2006), uyum düzeyleri ve arkadaşlık ilişkileri (Ayhan, 2005; Salzinger, 1982; Schultz, 2008); yaşam memnuniyetleri (Özgür ve ark., 2010), kaygı düzeyleri (Çakmak ve Hevedanlı, 2004; Şanlı Kula ve Saraç, 2016) gibi çok çeşitli boyutlarda etkileri olduğunu ortaya koymaktadır. Anılan pek çok psikososyal değişkenin yanı sıra, yurt ortamının sağladığı imkânların, temel fiziksel ihtiyaçlar, sağlıklı arkadaşlık ilişkileri ve düzenli ders çalışma imkânları ile öğrencilerin akademik başarıları üzerinde de önemli bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir (Araujo ve Murray, 2010; Şeker ve ark., 2004; Yıldırım, 2016; Yıldırım ve ark., 2017). Yıldırım'ın (2016) araştırması, standartları yüksek yurtlarda barınan öğrencilerin başarı düzeylerinin, diğer yurtlarda kalan öğrencilere göre anlamlı ölçüde farklılaştığını ortaya koymaktadır.

4. Araştırmanın Kavramsal Modeli, Amacı ve Özgün Değeri

Son yıllarda Türkiye'de, özellikle MEB, GSB gibi yüzbinlerce öğrenciye hizmet veren kurumlarda, veri işleme kapasitesindeki artışa bağlı olarak geniş veri setlerinin analizine dayalı araştırmaların da yaygınlık göstermeye başladığı görülmektedir (Cansız ve ark., 2019; Suna ve ark., 2022). Bu bağlamda mevcut çalışmanın, devlet yurtlarında kalan öğrencilerin akademik başarılarını diğer öğrencilerle karşılaştırmalı olarak ele alması ve devlet yurdunda kalmanın öğrenci başarısı üzerindeki etki düzeyini kurumsal kayıtlar aracılığı ile elde edilen büyük veri seti (large dataset) üzerinde inceleyerek yaklaşık 116 bin veri üzerinde kapsamlı bir nicel değerlendirme yapması bakımından alanyazına önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Veri toplama sınırlılıkları

nedeniyle daraltılmış ve bölgesel nitelikte çalışma evrenleri ile yapılan araştırmalar, benzer konularda birbirinden çok farklı sonuçlar ortaya koyabilmektedir. Türkiye'de yurt öğrencileri içinde en büyük grubu birinci sınıf öğrencilerinin oluşturduğu ve öğrencilerin ilk fırsatta eve geçme eğiliminde oldukları bilinmektedir. Ev ortamının sessiz ve konforlu bir çalışma ortamı sağlaması, öğrencilerce evde kalma gerekçesi olarak vurgulanan sebepler arasındadır (Aytekin ve Barışık, 2010). Buna karşın devlet yurtlarında ders çalışma ortamları açısından daha geniş imkânlar sunulduğunu gösteren araştırmalar da bulunmaktadır (Arlı, 2013; KYK, 2015). Dolayısıyla bu örneklerde olduğu gibi, sınırlı örneklerle yapılan çalışmaların genel bir yargı ortaya koymak için yeterli olmadığı durumlarda büyük veri seti analizleri önemli avantajlar sağlamaktadır.

Öğrencilerce evde barınmanın tercih edilmesindeki en önemli sebebin ev ortamının sağladığı özgürlük olduğu görülmektedir (Arpacı ve Ersoy, 2003; Şahinli ve Kılınç, 2014). Kurumsal kuralların daha esnek olduğu ya da hiç olmadığı daha özgür bir yaşam ortamı sunan yurtlar dışındaki barınma alternatiflerinin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisinin ortaya konulması, öğrenci ve velilerin barınma ortamı konusunda daha rasyonel karar vermelerine destek sağlayabilecektir. Ayrıca büyük veri seti analizine dayalı olarak, araştırmanın ülke genelinde daha geniş bir evrene genellenebilecek kapsamlı sonuçları, barınma politikalarının belirlenmesi ile ilgili karar süreçlerine de önemli katkılar sağlayabilecektir. Bu genel çerçevede araştırmanın temel amacı, barınma ortamının üniversite öğrencilerinin akademik başarılarına etkisi üzerinde çok faktörlü bir modelle inceleme yapmaktır. Araştırma modelinin tasarımında, akademik başarı üzerinde etkili olduğu pek çok araştırma ile ortaya konulan yaş, cinsiyet (Yıldırım ve ark., 2017), okul, fakülte, öğretim türü, sınıfı (Karagöz, 2010; Özer ve Sarı, 2016; Şeker ve ark., 2004; Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2019), burs/kredi alma durumu (Sneyers ve ark., 2016; Angrist ve ark., 2009; Bettinger, 2015), anne-baba birliktelik durumu (Amato ve Keith, 1991; Amato, 2001; Reifman ve ark., 2001) ve sosyoekonomik düzeyle ilgili değişkenler (Akkurt ve Karabağ Köse, 2019; Martin ve ark., 2016) de araştırmaya dahil edilmiştir.

5. Yöntem

Devlet yurtlarında barınmanın, lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisini ve akademik başarıyı etkileyen diğer faktörleri belirlemeyi amaçlayan bu çalışma nedensel karşılaştırma modelinde tasarlanmıştır. Çalışmada veri analizi amacıyla IBM SPSS (Version 25) ile R (Version 2.15.3) programları kullanılmıştır. Eğilim skoru ile eşleştirme için MatchIt (Ho ve ark., 2007), grafik oluşturmak için Hmisc (Harrell, 2019) ve denge değerlendirmesi için Cobalt (Greifer, 2019) R paketlerinden faydalanılmıştır.

Üç aşamada yürütülen araştırmanın ilk aşamasında, öğrencilerin akademik başarı puanları (not ortalamaları) hesaplanmıştır. Veri içerisinde 164 üniversite, 18 fakülte ve birçok bölüm bulunmaktadır. Her bir üniversitenin ve bölümün zorluk dereceleri, eğitim standartları ve üniversiteye giriş puanlarındaki farklılıklar düşünüldüğünde, sadece not ortalamalarının öğrencilerin akademik başarılarını tanımlamakta yetersiz kalacağı varsayımı ile araştırmanın temel bir sınırlılığını oluşturan bu durumu aşmak amacıyla, öğrencilerin not ortalamalarının öğrenim gördükleri üniversitelerin Üniversite Akademik Performans Sıralaması (URAP) puanları (University Ranking by Academic Performance [URAP], 2019) ile birlikte değerlendirilmesine karar verilmiştir. Bölümlerden kaynaklı farklılıklar da akademik başarıda etkili olmasına karşın, bununla ilgili bir veri bulunmaması nedeniyle bu değişkenin akademik başarı hesaplamasına dâhil edilmemesi araştırmanın sınırlılıklarından bir diğerini oluşturmaktadır.

Öğrenci not ortalamaları, bazı üniversitelerde 4'lük sistem ile hesaplanırken bazı üniversitelerde 100'lük sistem ile hesaplanmaktadır. Bütün not ortalamalarını 100'lük sisteme dönüştürmek için "4'lük Sistemdeki Notların 100'lük Sistemdeki Karşılıkları" tablosundan faydalanılmıştır (YÖK, 2022b).

URAP puanları 98 ile 802 aralığında değişmekte iken not ortalamaları 30 ile 100 aralığında değişmektedir. Farklı birimlerde olan değişkenlerin birlikte değerlendirilebilmesi için aynı birime dönüştürülmesi önerilmektedir (Alpar, 2017: 96). Dolayısı ile farklı birimlerde olan bu iki değişkenin aynı birime dönüştürülmesi için Z Standartlaştırma işlemi uygulanmıştır. Standartlaştırılmış değerlerin aritmetik ortalaması alınarak öğrencilerin akademik başarıları elde edilmiştir. Buradaki amaç, öğrencinin bireysel başarısı ile üniversitenin akademik başarısını birlikte değerlendirerek öğrencilerin akademik başarısını, üniversitelerin zorluk derecelerini de dikkate alarak belirlemektir. Son olarak lojistik regresyonda bağımlı değişkenin kategorik olması gerektiği için İki Aşamalı Kümeleme yöntemi ile başarılı ve başarısız olmak üzere iki küme oluşturulmuştur.

İkinci aşamada, gözlemsel verilerle çalışılmasından dolayı gruplar arası farklılıklara neden olan ve akademik başarı tahmininde sistematik hataya sebep olan ortak değişkenler belirlenmiş ve eğilim skoru analizi uygulanmıştır. Rosenbaum ve Rubin (1983) eğilim skorunu, ($=1, \dots$) birimin gözlenen ortak değişkenler vektörü 'ye göre belirli bir işleme ($=1$) ya da kontrole ($=0$) atamanın koşullu olasılığı olarak tanımlamış ve işlem etkilerinin tahminindeki hatayı azaltmak için önermiştir. Bir birimi belirli bir işleme atamanın koşullu olasılığı olarak tanımlanan eğilim skoru genellikle tıp ve ekonomi alanında kullanılsa da son zamanlarda eğitim, psikoloji ve hukuk gibi çeşitli alanlarda da kullanılmaya başlanmıştır. Bu çalışmada eğilim skoru tahmininde en çok tercih edilen yöntem olan lojistik regresyon analizi kullanılmış ve tahmin edilen eğilim skoru ile eşleştirme yöntemi

kullanılmıştır. En yakın komşuluk eşleştirmesi, optimal eşleştirme, caliper eşleştirme, greedy eşleştirmesi gibi çeşitli eğilim skoru ile eşleştirme yöntemi bulunmaktadır (Ho ve ark., 2007; Austin, 2011). Bu çalışmada ise eğilim skorları arasında farkı fazla olan işlem ve kontrol birimlerinin eşleştirilmesinden kaçınmayı sağlayan, yani gruplar arası farkı minimum yapan caliper eşleştirme yönteminin kullanılmasına karar verilmiştir (Coca-Perraillon, 2006). Caliper eşleştirme yöntemi ile gruplar arası farklılığa neden olan birimler örneklemden çıkartılmış ve denge kontrolü yapılmıştır. Denge kontrolü sonucunda yurtta kalan ve kalmayan birimlerin belirlenen ortak değişkenler bakımından yeterli benzerliğe sahip olduğu anlaşılmış ve veri seti çıktı analizine hazır hale getirilmiştir.

Üçüncü aşamada ise veri setindeki kategorik verilerin yoğunluğundan dolayı kategorik veri analizi yöntemlerinden biri olan ikili lojistik regresyon analizi uygulanmasına karar verilmiştir. İkili lojistik regresyon analizi ile akademik başarıyı yordayan faktörler tespit edilmiştir.

5.1. Çalışma Grubu

Araştırma kapsamında 2016-2019 yılları arasında devlet yurtlarında kalmak üzere başvuru yapmış tüm öğrencilerin verisi GSB'den talep edilmiştir. Bakanlıktan kriterlere uygun sistemde kayıtlı tüm veriler alınmış ve ham verilerin düzenlenmesi, eksik verilerin silinmesi, değişkenlerin yapılandırılması gibi veri ön işleme çalışmaları sonucunda, yurtlara başvuru yapmış ancak kayıt yaptırmamış 44.676 öğrenci ile başvuru yapıp verilerin alındığı güne kadar yurtta sürekli kalan 71.821 öğrenci olmak üzere toplamda 116.497 lisans öğrencisinin verisi analizlerde kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, devlet yurtlarında kalmak üzere başvuru yapmış tüm öğrenciler oluşturmuştur. Araştırma, büyük veri seti analizine dayalı olarak tasarlandığı için örneklem seçimine gidilmemiş ve Bakanlık veri tabanlarında kaydına erişilebilen tüm öğrenciler analize dahil edilmiştir.

Çalışma grubunun sosyo-demografik ve eğitim özelliklerine ilişkin dağılımlar ►**Tablo 1**'de verilmektedir. tabloda yer alan "İkamet İl SEGE" verisi öğrencilerin ailelerinin ikamet ettiği ilin 2017 Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksini (SEGE) (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı [STB], 2019) belirtmektedir. Ayrıca "Burs alma durumu" verisinde bahsi geçen burs ifadesi başarılı ve ihtiyaç sahibi öğrencilere karşılıksız verilen parayı; "Kredi alma durumu" verisinde bahsi geçen kredi ifadesi ise öğrencileri maddi yönden desteklemek, sosyal ve kültürel gelişmelerini kolaylaştırmak amacıyla devam ettikleri yüksek öğretim kurumlarının normal öğrenimi süresince verilen, zorunlu hizmet yükümlülüğü bulunmayan borç parayı ifade etmektedir.

Çalışma grubunda yer alıp yurtta kalmayan toplam 44.676 öğrencinin %48,3'ü kadın iken, %51,7'si erkektir. Yurtta kalan öğrencilerin ise %71,9'u kadın iken,

%28,1'i erkektir. Ev sayısı, dükkân sayısı, motorlu taşıtlar vergisi (MTV) ve ikamet edilen ilin SEGE ortalaması incelendiğinde yurttan kalmayan öğrencilerin ekonomik düzeyinin yurttan kalan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Yurtlara öğrenci kabulünde gelir düzeyi düşük olanlara öncelik verilmesi bu farklılığın temel nedenlerinden birisi olabilir. Ancak yurt kapasitesinin talebi karşılama oranındaki yükseklik (GSB, 2022b) dikkate alındığında, söz konusu veriler, öğrencilerin barınma yeri tercihlerinde gelir düzeyinin önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

5.2. Çalışmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları

Akademik başarının belirlenmesinde öğrencilerin üniversitelerindeki sınav sonuçlarına dayalı not ortalamaları esas alınmıştır. Bununla birlikte akademik performans yüksek olan üniversitelerde öğrencilerin yüksek puan almalarının daha güçlü olacağı ve aldıkları sınav sonuçlarının eşdeğer olmayacağı varsayılmıştır. Buna göre farklı üniversite ve bölümlerde eğitim gören öğrencileri kapsayan analizler için üniversitelerin akademik performans puanları ile öğrenci not ortalamaları ilişkilendirilerek bağıl değerlendirme yapmak amaçlanmıştır.

Üniversitelerin akademik performans puanlarındaki farklılıkların, bölümler arası farklılıklar için de geçerli olduğu varsayılmış fakat bununla ilgili bir veri bulunmamasından dolayı bu değişken akademik başarıya bağıl değerlendirmesine dâhil edilememiştir. Öğrencilerin anne ve babasına ait eğitim bilgileri gibi akademik başarıyı etkileyebilecek bazı değişkenlere ilişkin veriler kayıtlarda mevcut olmadığı için araştırmanın kavramsal modeline eklenememiş ve etkisi değerlendirilememiştir. Dolayısıyla ile bu çalışma, GSB veri tabanına kayıtlı olan ve analiz edilebilecek durumda olan veriler ile sınırlıdır.

6. Bulgular

6.1. Eğilim Skoru Analizi

Eğilim skoru analiz sürecinde ilk olarak eğilim skorumun belirlenmesinde kullanılacak yöntem karar verilir ve ardından modele eklenecek ortak değişkenler belirlenir. Modele eklenecek değişkenlerin belirlenmesi, eğilim skoru yönteminin geçerliliği için son derece önem teşkil etmektedir. Ancak literatürde hangi değişkenlerin modele eklenmesi gerektiğine dair net bir fikir birliği yoktur. Brookhart ve arkadaşları (2006) tarafından yapılan simülasyon çalışmasında, işlemle ilgisi olmayan ancak sonuç değişkeni ile ilgisi olan ortak değişkenlerin modele eklenmesi gerektiği ve sonuçla ilgisi olmayan ancak işlemle ilgili olan değişkenlerin modele eklendiğinde sistematik hatayı azaltmayacağı gibi işlem etkisinin tahminindeki kesinliği de azaltacağı tespit edilmiştir. Bu çalışmada da sonuç değişkeniyle ilişkili olan yaş, cinsiyet,

Tablo 1. Çalışma Grubunun Sosyo-Demografik ve Eğitim Özelliklerine İlişkin Dağılımlar

Değişkenler	Yurttan Kalmayan (n= 44.676)	Yurttan Kalan (n= 71.821)		
Cinsiyet (n, %)				
Erkek	23080	51,7	20146	28,1
Kadın	21596	48,3	51675	71,9
Yaş (n, %)				
19-21	28889	64,7	35236	49,1
22-24	14451	32,3	34394	47,9
25-üstü	1336	3,0	2191	3,1
Anne Baba Birliktelik (n, %)				
Anne/Baba Boşanmış-Boşanma Aşamasında	1827	4,1	3010	4,2
Anne/Baba Evli ve Birlikte Yaşıyor	41679	93,3	64543	89,9
İkamet İl SEGE (ss)	1,08	1,37	0,40	1,19
Ev Sayısı (ss)	1,35	2,31	0,83	1,35
Dükkan Sayısı (ss)	0,20	1,04	0,08	0,56
Motorlu Taşıtlar Vergisi (MTV) (ss)	494,53	991,47	257,95	601,68
Kredi Alma Durumu (n, %)				
Yok	16782	37,6	38880	54,1
Var	27894	62,4	32941	45,9
Burs Alma Durumu (n, %)				
Yok	38411	86,0	42832	59,6
Var	6265	14,0	28989	40,4
Sınıf (n, %)				
Hazırlık	7121	15,9	1462	2,0
1.Sınıf	30552	68,4	9935	13,8
2.Sınıf	4496	10,1	8604	12,0
3.Sınıf	2102	4,7	22428	31,2
4.Sınıf	405	0,9	29392	40,9
Öğretim Türü (n, %)				
1.Öğretim	35924	80,4	58340	81,2
2.Öğretim	8752	19,6	13481	18,8
Fakülte (n, %)				
İlahiyat Fakültesi	1721	3,9	4002	5,6
Spor Bilimleri Fakültesi	1563	3,5	1260	1,8
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	9256	20,7	13884	19,3
Edebiyat/Sosyal Bilimler Fakültesi	5065	11,3	12909	18,0
Turizm Fakültesi	847	1,9	1236	1,7
Eğitim Fakültesi	4757	10,6	11860	16,5
Sağlık Bilimleri Fakültesi	3550	7,9	8800	12,3
Mimarlık Fakültesi	1255	2,8	1019	1,4
Konservatuarı/Güzel Sanatlar Fakültesi	363	0,8	353	0,5
İletişim Fakültesi	1121	2,5	1587	2,2
Mühendislik Fakültesi	8494	19,0	7823	10,9
Veterinerlik Fakültesi	365	0,8	425	0,6
Ziraat Fakültesi	710	1,6	868	1,2
Fen Fakültesi	1025	2,3	1347	1,9
Diş Hekimliği Fakültesi	581	1,3	630	0,9
Tıp Fakültesi	1861	4,2	1283	1,8
Hukuk Fakültesi	1721	3,9	2032	2,8
Eczacılık Fakültesi	421	0,9	503	0,7

öğretim türü, fakülte ve sınıf değişkeni ortak değişken olarak alınmıştır. Karabacak ve Sayılı (2016)'nın araştırmasına göre, öğrencilerin barınma yeri tercihini etkileyen en önemli unsur gelir düzeyidir. Bu çalışmada da işlem değişkenini etkilediği ve yurtlara kabulde ekonomik düzeyi düşük öğrencilere öncelik tanındığı için, gelir düzeyi göstergelerinin (ev sayısı, dükkân sayısı, MTV, ikamet ettiği il SEGE) eşleştirmeye dâhil edilmesine karar verilmiştir.

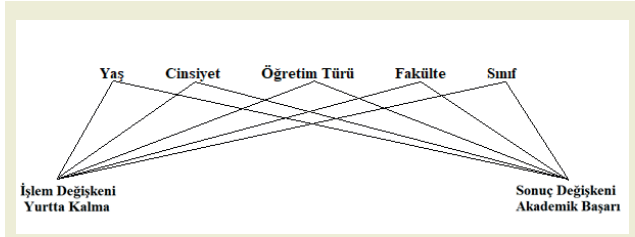
Eğilim skorlarının tahmininde en çok tercih edilen yöntem olan lojistik regresyon analizi uygulanmıştır. Her birime ait eğilim skorlarının tahmin edileceği lojistik regresyon analizinde, bağımlı değişken olarak yurttan kalma değişkeni (işlem değişkeni), bağımsız değişken olarak da ortak değişkenler konulmuştur. Lojistik regresyon analizi sonucunda, her bir birime ait eğilim skorları elde edilmiştir. Oluşturulan model ►Şekil 1'de gösterilmektedir.

Eşleştirmeden önce işlem ve kontrol grupları arasındaki eğilim skorlarının dağılımındaki farklılık ►Şekil 2'de gösterilmektedir.

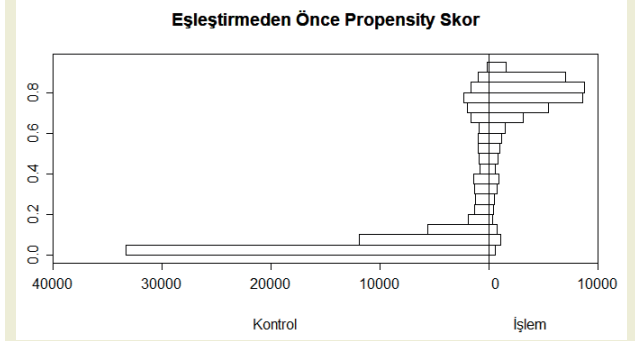
İşlem ve kontrol grupları arasındaki eğilim skorlarının dağılımındaki farklılığın giderilmesi ve farklılığa neden olan birimlerin örneklemden çıkartılması amacıyla eğilim skoru ile hatayı azaltma yöntemlerinden caliper eşleştirme yöntemi uygulanmıştır. Tolerans değeri belirlenirken birkaç deneme yapılmıştır. Yapılan denemelerden sonra işlem ve kontrol gruplarının arasında her bir değişken için en iyi dengeyi sağlayan tolerans değerinin 0,001 olduğu tespit edilmiş ve bu değer kullanılmaya karar verilmiştir. Caliper eşleştirmesi sonucunda eğilim skorları arasındaki farkın mutlak değeri 0,001'den küçük olacak şekilde 17.947 işlem birimi ile 17.947 kontrol birimi eşleştirilmiş ve 53.874 işlem birimi ile 26.729 kontrol birimi çalışmadan çıkartılarak birbirine daha benzer işlem ve kontrol birimleri elde edilmiştir (►Şekil 3).

Eşleştirmeden önce işlem ve kontrol grupları arasında eğilim skorlarının farklı dağıldığı görülmekte iken (►Şekil 2), caliper eşleştirmesinden sonra eğilim skorlarının işlem ve kontrol gruplarında benzer dağıldığı görülmektedir (►Şekil 3).

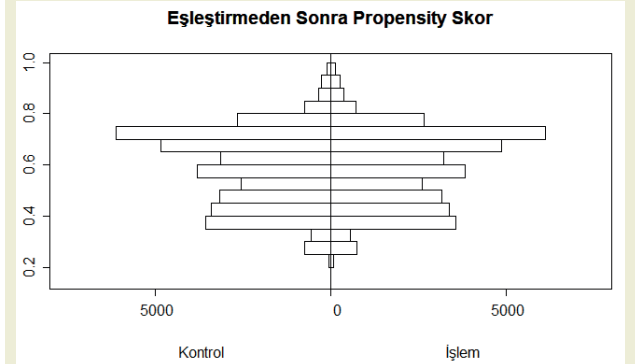
Eğilim skoru ile eşleşen işlem ve kontrol gruplarının ortak değişkenlere göre denge kontrolü, tanımlayıcı istatistiklerle (ortalama, oran...) yapılabildiği gibi standartlaştırılmış farklar kullanılarak da yapılabilmektedir. Standartlaştırılmış farklar, hem sürekli hem de ikili değişkenler için sayısal bir özet olmaktadır (Staffa ve Zurawski, 2018). Standartlaştırılmış farkların mutlak değeri 0,1'den küçük olduğu takdirde işlem ve kontrol grupları arasında ortak değişkenlere göre dengesizliğin olmadığı ifade edilebilir (Austin, 2011). ►Şekil 4'te eşleştirmeden önce ve eşleştirmeden sonra denge değerlendirmesi olan standartlaştırılmış farklar gösterilmektedir.

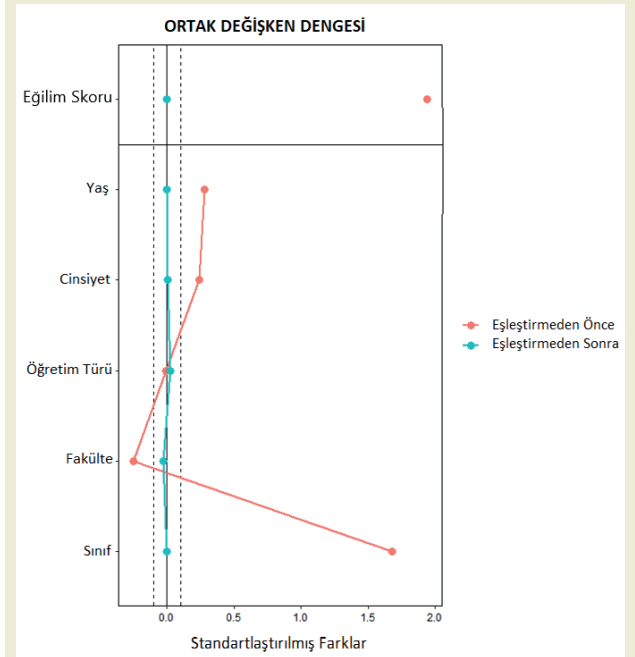
Şekil 1. Eğilim Skor Analizi Model Yapısı

Şekil 2. Eşleştirmeden Önce Eğilim Skorlarının İşlem ve Kontrol Gruplarındaki Dağılımı

Şekil 3. Caliper Eşleştirmesinden Sonra Eğilim Skorlarının İşlem ve Kontrol Gruplarındaki Dağılımı

Şekil 4. Eşleştirmeden Önce ve Sonra Ortak Değişkenlere Ait Standartlaştırılmış Farklar

Eşleştirmeden önce eğilim skoru, yaş, cinsiyet, fakülte ve sınıf değişkenlerinin standartlaştırılmış farklarının mutlak değeri 0,1'den büyük iken, eşleştirmeden sonra standartlaştırılmış farkların mutlak değeri 0,1'den küçüktür. Yani yurttan kalan ve kalmayan öğrenciler yaş, cinsiyet, öğretim türü, fakülte ve sınıf değişkenleri bakımından benzerlik göstermektedir.

6.2. Çıktı Analizinin Sonuçları ve Yorumları

Kategorik değişkenlerin fazlalığından dolayı çıktı analizi olarak ikili lojistik regresyon analizi uygulanmasına karar verilmiştir. Bağımlı değişken olan akademik başarı, Z standartlaştırma işlemi uygulanmış öğrencilerin not ortalaması ve üniversite URAP puanlarının aritmetik ortalamasıdır. İkili lojistik regresyon analizinde bağımlı değişkenin kategorik olması gerekmektedir. Bu sebeple İki Aşamalı Kümeleme yöntemi ile akademik başarı değişkeni başarılı ve başarısız olmak üzere iki kümeye ayrılmıştır.

Tablo 2. Kümelerdeki Birim Sayıları ve Ortalamaları

Küme	Sayı (%)		Ortalama
	Başarılı	Başarısız	
	18.617 (%51,9)	17.277 (%48,1)	0,64
			-0,55

Kümelere ait birim sayıları ile ortalamalarının gösterildiği **►Tablo 2** incelendiğinde, ortalaması yüksek birim sayısının 18.617 olduğu, ortalaması düşük birim sayısının ise 17.277 olduğu görülmektedir.

GSB'den alınan verilerin içinde öğrencilerin gelir düzeyini gösteren ev sayısı, dükkan sayısı ve motorlu taşıtlar vergisi (MTV) değişkenleri bulunmaktadır. Bu üç veri *İki Aşamalı Kümeleme* yöntemi uygulanarak gelir düzeyi olarak tek bir değişkene dönüştürülmüştür.

Tablo 3. Kümelerdeki Birim Sayıları ve Ortalamaları

Küme	Düşük	Orta	Yüksek	Ortalama		
				Ev Sayısı	Dükkan Sayısı	MTV
	31.531 (%87,8)	3.964 (%11,0)	399 (%1,1)	0,9	0,01	242,88
				2,11	0,93	1.226,75
				7,75	3,87	3.444,55

Kümelere ait birim sayıları ile ortalamalarının gösterildiği **►Tablo 3** incelendiğinde, gelir düzeyi düşük olan birim sayısının 31.531, orta olan birim sayısının 3.964 ve yüksek olan birim sayısının ise 399 olduğu görülmektedir.

Lojistik regresyon analizindeki modelin bağımlı değişkeni akademik başarıdır. İndikatör yani kıyaslama ya-

pılacak olan referans kategori belirlenirken riski az olan düzeyin tercih edilmesi önerildiği için bağımlı değişken için indikatör kategorisinin “başarılı” olmasına karar verilmiştir (Alpar, 2017). Dolayısı ile başarılı kategorisi 1, başarısız olanlar ise 0 olarak kodlanmıştır. Enter yöntemi ile elde edilen İkili Lojistik Regresyon Analizi sonuçları aşağıda verilmiştir.

►Tablo 4'te toplam gözlem sayısının 35.894 olduğu, %95,5'inin analize girdiği ve %4,5'inin eksik veri olduğu için analize dâhil edilmediği görülmektedir.

Başlangıçta analiz sınıflandırması, modelde sadece sabit varken, gözlem sayısı yüksek olan gruba göre yapılmaktadır. Başarılı grupta bulunan gözlem sayısı, başarısız gruba göre daha yüksek olduğu için sınıflandırma bu gruba göre yapılmış ve doğru sınıflandırma oranı %51,9 bulunmuştur.

Omnibus test sonuçlarına göre sadece sabit değişkenin yer aldığı model ile bağımsız değişkenlerin yer aldığı model arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir (= 7597,319; sd.=13; p=0,000). Diğer bir deyişle “akademik başarı” bağımlı değişkeninin tahmininde modele eklenen bağımsız değişkenlerin katkısı bulunmaktadır. Modele tüm değişkenlerin aynı anda dâhil edildiği “enter metodu”nun uygulanmasından dolayı adım, blok ve model ki-kare değerleri aynıdır.

Lojistik regresyon analizinde modelin uyum iyiliğini ve modelin başarısını değerlendiren değerleri, doğrusal regresyon analizindeki değerlerinden farklı olarak küçük çıkma eğilimindedir. Dolayısı ile lojistik regresyondaki değerleri, doğrusal regresyondaki gibi değerlendirilmemektedir. Lojistik regresyondaki değerlerinin en iyi modeli seçmek amacı ile kullanılması önerilmektedir. değerlerinin 0,20 ile 0,40 arasında olması yeterli bulunmaktadır (Alpar, 2017). Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda, değerlerinin model uyumu için yeterli görülen aralıkta olduğu belirlenmiştir (**►Tablo 5**).

Bağımsız değişkenlere göre yapılan sınıflandırma ile başarısız grupta bulunan toplam 17.277 birimin 11.743'ü doğru, 4.760'ı yanlış sınıflandırılmış olup, doğru sınıflandırılma oranı %71,2'dir. Başarılı grupta bulunan toplam 18.617 birimin 12.083'ü doğru, 5.689'u yanlış sınıflandırılmış olup, doğru sınıflandırma oranı %68,0'dir. Amaçlanan modele ilişkin toplam doğru sınıflandırma oranı ise %69,5'tir. Modelin uyum iyiliğini değerlendirmek amacıyla kullanılan doğru sınıflandırma oranının modelde sadece sabit varken %51,9 iken, modele bağımsız değişkenler eklendikten sonra %69,5'e yükseldiği görülmektedir (**►Tablo 6**).

Akademik başarının yordanmasında lojistik regresyon modelinde yer alan değişkenlerin katsayıları, bu katsayılar aittir standart hatalar, “Wald İstatistikleri”, bu istatistiklerin manidarlık düzeyleri ve üstel lojistik regresyon katsayıları **►Tablo 7**'de gösterilmektedir.

Cinsiyet, sınıf, anne baba birliktelik durumu, gelir düzeyi, yurttan kalma durumu, ikamet il SEGE, burs alma durumu, kredi alma durumu ve öğretim türü değişiklerinin akademik başarı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Erkeklerle göre kadınların başarılı olma ihtimali yüzde 68 daha fazla iken, 4. sınıfta okuyan öğrencilere göre hazırlıkta okuyan öğrencilerin başarılı olma ihtimali yüzde 53, 1. sınıfta okuyan öğrencilerin başarılı olma ihtimali yüzde 34, 2. sınıfta okuyan öğrencilerin başarılı olma ihtimali ise yüzde 43 daha fazladır. Ebeveynleri evli ve birlikte yaşayan öğrencilerin, boşanmış ya da boşanma aşamasında olan öğrencilere göre başarılı olma ihtimali yüzde 44 daha fazladır. Gelir düzeyi düşük olan öğrencilere göre orta düzey gelir düzeyinde olan öğrencilerin başarılı olma ihtimali yüzde 26, yüksek düzey gelir düzeyinde olan öğrencilerin başarılı olma ihtimali ise yüzde 57 daha fazladır. Bu bulguyu destekler şekilde SEGE öğrenci başarısını açıklayan en güçlü değişikendir. Sosyoekonomik olarak gelişmiş bölgelerde okuyan öğrencilerin başarı şansı diğerlerine göre %112 daha fazla görünmektedir. Yurttan kalmayan öğrencilere göre yurttan kalan öğrencilerin başarılı olma ihtimalinin yüzde 83 daha fazla olduğu görülmüştür. Kredi alan öğrencilere göre kredi almayan öğrencilerin başarılı olma şansı yüzde 38 daha fazladır. Buna karşın burs alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre başarı şansının %105 daha fazla olması dikkat çekicidir. Burs imkanı SEGE'den sonra akademik başarı ihtimalini artıran en güçlü ikinci değişikendir. İkinci öğretimde okuyan öğrencilere göre birinci öğretimde okuyan öğrencilerin başarılı olma ihtimali yüzde 59 daha fazladır. Öğrencilerin ailelerinin ikamet ettiği ilin SEGE arttıkça öğrencilerin başarılı olma olasılığı da artmaktadır. Bulgular bir arada değerlendirildiğinde gelir adaletsizliği ile ilişkilendirilebilecek akademik başarısızlıkların, burs ve yurt gibi desteklerle dengelendiği söylenebilir.

7. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Ekonomik ve sosyal kalkınmada, nitelikli beşeri sermayenin fiziki sermayeye kıyasla giderek artan önemi üst düzeyde nitelikli eğitime ve özellikle yükseköğretime olan talebi de tüm dünyada artırmaktadır. Üniversite eğitime başlayan öğrenciler için en temel ve öncelikli ihtiyaç olarak barınma ihtiyacı gelmekte, bu ihtiyacın sağlıklı karşılanabilmesi için çok büyük kişisel ve kamusal kaynaklar harcanmaktadır. Öğrencilerin barınma ortamı tercihlerini ise; cinsiyet, sınıf düzeyi, bölüm, ekonomik imkânlar, sosyokültürel imkânları, okula uzaklık, ders çalışma ortamı gibi çeşitli faktörler etkilemektedir (Arpacı ve Ersoy, 2003; Karabacak ve Sayılı, 2016; Ayaz ve Başdağ, 2016; Yüksel, 2019). Bu bağlamda mevcut çalışma üniversite öğrencilerinin tercih ettikleri barınma ortamının onların akademik başarılarına etkisine odaklanmaktadır.

Araştırmanın temel bulgularına göre devlet yurtlarında barınmanın, öğrencilerin akademik başarısının anlamlı

Tablo 4. Veri işleme özeti

	Frekans	Yüzde
Analize dâhil olan veri	34.275	95,5
Kayıp veri	1.619	4,5
Toplam	35.894	100

Tablo 5. Amaçlanan Modelin Özeti

Adım	-2 Log Olabilirlik	Cox & Snell	Nagelkerke
1	39870,926	,199	,265

Tablo 6. Lojistik Regresyon Modeli Sonucu Elde Edilen Sınıflandırma Durumu

Gerçek / Gözlenen Durum	Kestirilen Durum		Doğru Sınıflandırma Yüzdesi
	Başarısız	Başarılı	
Başarısız	11743	4760	71,2
Başarılı	5689	12083	68,0
Toplam Doğru Sınıflandırma Yüzdesi			69,5

bir yordayıcısı olduğu tespit edilmiştir. Yurtlarda barınan öğrencilerin, barınmayan öğrencilere göre başarılı olma ihtimalinin yüzde 83 daha fazla olduğu görülmektedir. Alanyazında yurt ve kampüs ortamı gibi barınma ortamlarının akademik başarı üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koyan çok sayıda araştırma yer almaktadır (Çelik ve Arpacık, 1991; Yıldırım ve ark., 2017). Araujo ve Murray'ın (2010) araştırması kampüste yaşamın akademik başarıyı 0,19 ila 0,97 arasında artırdığını ortaya koymaktadır. Arlı (2013), devlet yurtlarının uygun ders çalışma koşullarının mevcudiyeti ve grup çalışmasına elverişli olması gibi avantajlarına bağlı olarak, bu yurtlarda kalmanın başarıyı artırıcı bir faktör olduğunu ortaya koymaktadır. Diğer taraftan, kamuya ait ve özel yurtları ayrıştırmaksızın yurt faktörünün öğrenci başarısı ile ilişkisinin incelendiği bazı çalışmalarda ise evde ve yurttan barınan öğrencilerin başarıları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir (Karagöz, 2010; Usul, 2017). Şeker ve arkadaşları (2004) sadece tek bir anabilim dalını örnek aldıkları çalışmalarında barınma türünü; ailenin yanı sıra, öğrenci evi, özel yurt, devlet yurdu ve diğer şeklinde beş kategoride ele almış ve barınma türünün akademik başarı üzerinde etkisinin olmadığını ancak barınma yerinden memnuniyetin akademik başarı üzerinde etkisi olduğunu tespit etmiştir. Spesifik örneklem gruplarında başarıyı etkileyen farklı faktörlerin olabileceği düşünülebilir. Burs gibi faktörlerin başarı üzerindeki etkilerinin incelendiği bazı çalışmalarda da alt gruplar arası homojenlikten söz edilebilmektedir (Sneyers ve ark., 2016). Sonuç olarak, ilgili alanyazın çerçevesinde, devlet yurtlarında kalmanın öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkili olan önemli bir belirleyici olduğu ileri sürülebilir. Bu sonuç doğrultusunda, devlet yur-

Tablo 7. Lojistik Regresyon Modeli Sonucu Elde Edilen Sınıflandırma Çizelgesi

	B	Std. Hata	Wald	Sd.	P	Odds Oranı Exp(B)	EXP(B) 95% Güven Aralığı	
							Alt	Üst
Sabit	-2,304	,107	460,450	1	,000	,100		
Cinsiyet	,517	,025	438,410	1	,000	1,68	1,60	1,76
Sınıf			60,540	4	,000			
Hazırlık	,427	,093	21,157	1	,000	1,53	1,28	1,84
Sınıf	,292	,083	12,294	1	,000	1,34	1,14	1,58
Sınıf	,212	,085	6,155	1	,013	1,24	1,05	1,46
Sınıf	,065	,089	,532	1	,466	1,07	,90	1,27
Anne Baba Birliktelik	,363	,063	33,149	1	,000	1,44	1,27	1,63
Gelir Düzeyi			46,368	2	,000			
Orta	,228	,039	33,909	1	,000	1,26	1,16	1,36
Yüksek	,449	,118	14,592	1	,000	1,57	1,24	1,97
Yurtta Kalma	,602	,027	500,659	1	,000	1,83	1,73	1,92
İkamet İl SEGE	,751	,012	4136,374	1	,000	2,12	2,07	2,17
Burs Alma Durumu	,717	,038	360,762	1	,000	2,05	1,90	2,21
Kredi Alma Durumu	,321	,031	106,358	1	,000	1,38	1,30	1,46
Öğretim Türü	,467	,030	240,948	1	,000	1,59	1,50	1,69

dunda kalmanın teşvik edilmesi ve yurt kapasitelerinin ihtiyaca uygun olarak artırılması önerilebilir.

Çalışmada cinsiyet, sınıf düzeyi, anne baba birliktelik durumu, gelir düzeyi, ikamet il SEGE, kredi alma durumu, burs alma durumu ve öğretim türü gibi değişkenlerin akademik başarı üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Dalkılıç ve Aydın (2017), erkeklerin ve 2. öğretimde öğrenim gören öğrencilerin devamsızlığının yüksek olduğunu ve devamsızlığı yüksek olan öğrencilerin de başarısının düşük olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışmada da erkeklere göre kadınların başarılı olma şansının yüzde 68 daha fazla, 1. öğretimde öğrenim gören öğrencilerin 2. öğretimde öğrenim gören öğrencilere göre başarılı olma şansının yüzde 59 daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular Şeker ve arkadaşlarının (2004) bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Sosyoekonomik düzeyle ilgili bulgular incelendiğinde; aileye ait ev sayısı, dükkân sayısı ve MTV değişkenlerinden elde edilen gelir düzeyi değişkeni ile ailenin ikamet ettiği ilin SEGE değişkeninin akademik başarı üzerindeki etkilerinin akademik başarıyı açıklayan en güçlü değişkenler olduğu görülmektedir. Özellikle sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine göre bölgesel farklılıkların akademik başarı ihtimalini iki kat artırması, bölgesel eşitsizlikler açısından çok çarpıcıdır. Özellikle ortaöğretim düzeyinde yapılan araştırmalar (Akkurt ve Karabağ Köse, 2019; Sarier, 2016), öğrenci başarısı üzerindeki etkili değişkenlerden birisinin ailenin sosyoekonomik düzeyi olduğunu ortaya koymaktadır. Alanyazındaki

bulgulara paralel olarak mevcut çalışmada da ekonomik durum arttıkça akademik başarının da arttığı görülmektedir. Karagöz (2010) öğrencilerin sınıf düzeyi ile başarıları arasında pozitif bir ilişkinin olduğunu belirtmektedir. Özer ve Sarı (2016) da öğrencilerin mezuniyete yaklaştıkça daha fazla bilinçlendikleri ve derslere daha fazla ilgili gösterdikleri, bunun sonucunda da başarılarının arttığını belirtmektedir. Mevcut çalışmada ise hazırlık sınıfında, 1. sınıfta ve 2. sınıfta okuyan öğrencilerin başarılı olma şansının 4. sınıfta okuyan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Alkan (2018), aile parçalanmasının çocuğun eğitimdeki başarısını olumsuz yönde etkilediğini ifade etmektedir. Ayrıca bu konu hakkında yapılan meta analiz çalışmaları (Amato ve Keith, 1991; Amato, 2001; Reifman ve ark., 2001) incelendiğinde, boşanmanın çocukların psikolojik ve sosyal uyum düzeyleri ile başarılarını olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Bu çalışmada da anne babası evli ve birlikte yaşayan öğrencilerin, anne babası boşanmış ya da boşanma aşamasında olan öğrencilere göre başarılı olma şansının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Mevcut araştırmanın bulguları, aile ile ilgili değişkenlerin öğrenci başarısı üzerindeki etkilerinin ortaya koyan geniş alanyazını destekler niteliktedir. Dolayısıyla devlet yurtlarında öğrencilere yönelik uygulamalarda onların aileden kaynaklı özelliklerinin göz ardı edilmemesi önerilebilir. Özellikle ailevi vb. nedenlerle risk faktörü yüksek öğrenciler belirlenerek bu öğrencilere yönelik olarak danışmanlık vb. ek tedbirler alınabilir. GSB bilgi sistemlerinde tutulmakta olan öğ-

rencilerle ilgili kapsamlı bilgilerin, onların akademik başarılarını olumlu yönde etkilemek üzere büyük veri yaklaşımı ile analitik olarak değerlendirilip bu doğrultuda politika ve uygulamalar geliştirilmesi önerilebilir. Bu amaçla kurumsal risk analizleri yapmak üzere yapay zekâ teknolojileri kullanılabilir. Araştırma sonuçları çerçevesinde, ayrıca, yurtdışı barınan öğrencilerin akademik başarısının detaylı olarak inceleneceği daha ileri araştırmalar yürütülmesi önerilmektedir. Özellikle yurt ortamının standartları, yurtdışı ders çalışma imkânları, oda standartları, yurtdışı okula mesafesi, yurtdışı bulunduğu bölge gibi değişkenlerinin başarı ile ilişkilerinin belirlenmesi yeni politika ve uygulamalar için yol gösterici olabilir.

Uluslararası alanyazında yer alan çalışmalar ihtiyaca dayalı bursların öğrenci performansı üzerinde pozitif etki oluşturduğunu ortaya koymaktadır (Sneyers ve ark., 2016; Angrist ve ark., 2009; Bettinger 2015). Mevcut çalışmanın bulguları, burs almanın öğrenci başarısı üzerinde etkisi olumlu olduğu halde, öğrenim kredisi etkisinin olumsuz yönde olduğunu göstermektedir. Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Burs-Kredi Yönetmeliğinin 24 üncü maddesine göre öğretim kurumunca başarısız olduğu bildirilen öğrencilerin bursu kesilmektedir. Ancak, öğrenim kredisinin kesilmesinde böyle bir şart aranmamaktadır. Yani kredi almak için başvuran ve burs almayan her öğrenciye kredi temin edilmekte ve kredinin kesilmesi için bir başarı şartı aranmamaktadır. Sonuç olarak bursu kaybetme riskinin öğrenciler için bir motivasyon etkisi oluşturduğu, öğrenim kredisi için ise böyle bir risk bulunmaması nedeniyle kredi almanın öğrenciler üzerinde motive edici bir etkisinin olmadığı ileri sürülebilir. Bu çerçevede öğrenim kredisi ile ilgili politika ve uygulamaların gözden geçirilmesi önerilmektedir. Bursta olduğu gibi, kredi alan öğrenciler için başarı durumunun kredinin sürdürülmesinde bir ölçüt olmasını sağlayacak bir model geliştirilebilir. Buna göre

kredi alan öğrencilerin, başarısız olmaları durumunda, almış oldukları kredilerde aşamalı olarak kesintiye gidilmesi önerilebilir. Son olarak araştırmanın gelir düzeyi, burs imkanı ve yurtdışı kalma değişkenleri ile ilgili bulgular bir arada değerlendirildiğinde gelir adaletsizliği ile ilişkilendirilebilecek akademik başarısızlıkların, burs ve yurt gibi desteklerle dengelendiği söylenebilir. Dolayısıyla burs ve yurt imkanlarının sağlanmasında adayların gelir düzeylerinin değerlendirilmesindeki hassasiyet fırsat eşitsizliklerinin giderilmesi açısından son derece büyük önem taşımaktadır.

Araştırma Etikleri / Research Ethics

Araştırmaya başlamadan önce Gençlik ve Spor Bakanlığı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan (Tarih:13.09.2024, Sayı: E-36592570-604.02-917786) izin alınmıştır.

Yazar Katkıları / Author Contributions

Yazar(lar) bu makalenin tamamından sorumluluğu kabul etmişler ve gönderilmesini onaylamışlardır.

Çıkar Çatışmaları / Competing Interests

Yazar(lar) çıkar çatışması olmadığını belirtmiştir(ler).

Araştırma Fonlaması / Research Funding

Bildirilmedi.

Veri Erişilebilirliği / Data Availability

Uygulanamaz.

Hakem Değerlendirmesi / Peer-review

Dış hakemler tarafından değerlendirildi.

Orcid

Gözde Çobanoğlu Ateş <https://orcid.org/0000-0001-6816-9329>

Mehmet Fatih Köse <https://orcid.org/0000-0002-2297-8152>

Kaynakça

- Akkurt, Z., ve Karabağ Köse, E. (2019). Öğrenci başarısının okul, öğretmen ve aileyle ilgili değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47, 1-16. <https://doi.org/10.9779/pauefd.451853>
- Akyüz, Y. (2010). *Türk eğitim tarihi MÖ 1000–MS 2010* (17. Baskı). Pegem Akademi Yayınları.
- Alkan, E. Ö. (2018). Aile parçalanmasının çocuğun okul başarısına etkisi: Trabzon örneği. *Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 4(5), 167-225.
- Alpar, R. (2017). *Uygulamalı çok değişkenli istatistiksel yöntemler* (5. Baskı). Detay Yayıncılık.
- Altınkurt, Y. (2008). Öğrenci devamsızlıklarının nedenleri ve devamsızlığın akademik başarıya olan etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 129-142.
- Amato, P. R. (2001). Children of divorce in the 1990s: An update of the Amato and Keith (1991) meta-analysis. *Journal of Family Psychology*, 15(3), 355.
- Amato, P. R., and Keith, B. (1991). Parental divorce and the well-being of children: A meta-analysis. *Psychological bulletin*, 110(1), 26-46.
- Angrist, J., Lang, D. and Oreopoulos, P. (2009). Incentives and services for college achievement: Evidence from a randomized trial. *American Economic Journal: Applied Economics*, 1(1), 136-163.
- Araujo, P., ve Murray, J. (2010). Estimating the effects of dormitory living on student performance. *Economics Bulletin*, 30(1), 866-878.
- Arlı, E. (2013). Barınma yerinin üniversite öğrencilerinin kişisel ve sosyal gelişim ve akademik başarı üzerindeki etkilerinin odak grup görüşmesi ile incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2, 173-178.
- Arpacı, F. ve Ersoy, A. F. (2003). Orta öğretimdeki gençlerin konut koşulları ve konutun gencin gelişimi üzerindeki etkilerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(3), 1-17.
- Austin, P. C. (2011). An introduction to propensity score methods for reducing the effects of confounding in observational studies. *Multivariate behavioral research*, 46(3), 399-424.
- Ayaz, N. ve Başdağ, S. (2016). Hizmet satın alma davranışı: Üniversite öğrencilerinin özel yurt seçimleri. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(3), 122-135.
- Ayhan, F. (2005). *Ege öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*, [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Aytekin, A., ve Barışık, S. (2010). Öğrencilerin yurt veya ev ortamını tercih etme önceliklerinin araştırılması Bartın Orman Fakültesi örneği. *Bartın Üniversitesi İİBF Dergisi*, 1(1), 1-15.
- Bandura, A. (1997). *Self efficacy: The exercise of control*. W.H. Freeman and Company.
- Becker, W. E., ve Toutkoushian, R. K. (2013). On the meaning of markets in higher

- education. *Higher education: Handbook of theory and research* içinde (ss. 323-376). Springer, Dordrecht.
- Bettinger, E. (2015). Need-based aid and college persistence: The effects of the Ohio College opportunity grant. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 37(1), 102S-119S. <https://doi.org/10.3102/0162373715576072>
- Binbaşıoğlu, C. (2005). *Türk eğitim düşüncesi tarihi* (1. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Brookhart, M. A., Schneeweiss, S., Rothman, K. J., Glynn, R. J., Avorn, J. ve Stürmer, T. (2006). Variable selection for propensity score models. *American journal of epidemiology*, 163(12), 1149-1156.
- Cansız, M., Ozbaylanlı, B., ve Çolakoğlu, M. H. (2019). Okul türünün öğrenci başarısı üzerindeki etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 44(197), 275-314.
- Coca-Perraillon, M. (2006). *Matching with propensity scores to reduce bias in observational studies*. Proceedings of NorthEast SAS Users Group Conference (NESUG), Philadelphia, ABD.
- Çakmak, Ö. ve Hevedanlı, M. (2004, Temmuz, 6-9). *biyoloji* öğretmen adaylarının kaygılarını etkileyen etmenler, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı. Malatya, Türkiye.
- Çelik, B. ve Arpacık, R. (1991). Ankara Üniversitesi Veteriner fakültesi öğrencilerinin barınma koşullarının ders başarıları üzerine etkisinin biyometrik analizi. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 38(3), 417-432.
- Dalkılıç, F. ve Aydın, Ö. (2017). Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Devamsızlık Davranışlarını Etkileyen Faktörler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3, 546-553
- Demirtaş, H., ve Güneş, H. (2002). *Eğitim yönetimi ve denetimi sözlüğü*. Anı Yayınları.
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Alkım Yayınları.
- GSB. (2022a). *2021 yılı faaliyet raporu*. <https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2021%20Faaliyet%20Raporu.pdf> adresinden 19 Mayıs 2024 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- GSB. (2022b). *GSB yurtlarına yerleştirme oranı*. <https://www.gsb.gov.tr/haber-detay.html/814> adresinden 20 Mayıs 2024 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- GSB. (2023). *2022 yılı faaliyet raporu*. https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2022FaaliyetRaporu_Yayim121023.pdf adresinden 19 Mayıs 2024 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- GSB. (2024). *2023 yılı faaliyet raporu*. <https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2023%20Faaliyet%20Raporu.pdf> adresinden 19 Mayıs 2024 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Gök, E. (2016). The Turkish higher education system from the kaleidoscope of Martin Trow. *Eğitim ve Bilim*, 41(184), 147-168. <https://doi.org/10.15390/EB.2016.3193>
- Greifer, N. (2019). *Covariate balance tables and plots: A guide to the cobalt package*. https://cran.r-project.org/web/packages/cobalt/vignettes/cobalt_A0_basic_use.html adresinden 25 Eylül 2019 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Gülleroğlu, D. (2005). Üniversite öğrencilerinin akademik başarılarının yordanmasına ilişkin karşılaştırmalı bir araştırma [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Günay, D. ve Günay, A. (2016). Dünyada ve Türkiye'de yükseköğretim okullaşma oranları ve gelişmeler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(1), 2016, 13-30.
- Gündüz, M. (2014). Eski çağda eğitim. M. Şişman (Ed.), *Eğitim Tarihi (ss.1-29)* içinde. Anadolu Üniversitesi, AÖF Yayınları.
- Gür, B.S., Çelik, Z., Kurt, T. ve Yurdakul, S. (2017). *Yükseköğretime bakış 2017: İzleme ve değerlendirme raporu*. Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.
- Harrell, F. (2019). Package 'Hmisc'. <https://cran.r-project.org/web/packages/Hmisc/Hmisc.pdf> adresinden 25 Eylül 2019 tarihinde alınmıştır.
- Hauschildt K., Gwosc C., Schirmer H. ve Wartenbergh-Cras F. (2021). Social and economic conditions of student life in Europe: EUROSTUDENT VII synopsis of indicators 2018–2021. WBV Media GmbH & Co. KG Bielefeld.
- Ho, D., Imai, K., King, G ve Stuart, E. (2007). Matching as nonparametric preprocessing for reducing model dependence in parametric causal inference. *Political Analysis*, 15(3), 199-236. [https://doi.org/10.1093/pan/15\(3\)/199](https://doi.org/10.1093/pan/15(3)/199)
- Karabacak, M. ve Sayılı, M. (2016). Üniversite öğrencilerinin barınma yeri tercihleri: Havza Meslek Yüksekokulu örneği. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 195-216.
- Karagöz, Y. (2010). İlişki katsayıları ile öğrenci başarısını etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(32), 425-446.
- Koç, M. ve Polat, Ü. (2006). The mental health of university students. *Journal of Human Sciences*, 3(2).
- KYK. (2015). *Türkiye'de yükseköğrenim gençliğinin barınma, yurt ve kredi sorunlarının araştırılması*. KYK Yayınları.
- Martin, M. O., Mullis, I. V. S., Foy, P. ve Hooper, M. (2016). *TIMSS 2015 International results in science*. <http://timssandpirls.bc.edu/timss2015/international-results/> adresinden 5 Kasım 2022 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370-396. <https://doi.org/10.1037/h0054346>
- MEB. (2019). *Milli eğitim istatistikleri 2018-2019*. MEB Yayınları.
- OECD. (2019). *PISA 2018: Insights and interpretations*. <https://www.oecd.org/pisa/PISA%202018%20Insights%20and%20Interpretations%20FINAL%20PDF.pdf> adresinden 3 Nisan 2020 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Özer, H. ve Sarı, A. (2016). Kovaryans analizi modelleriyle üniversite öğrencilerinin başarılarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi: Atatürk Üniversitesi İİBF öğrencileri için bir uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(2), 105-126.
- Özgür, G., Babacan Gümüş, A. ve Durdu, B. (2010). Evde ve yurttan kalan üniversite öğrencilerinde yaşam doyumu. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 1(1), 25-32.
- Reifman, A., Villa, L. C., Amans, J. A., Rethinam, V. ve Telesca, T. Y. (2001). Children of divorce in the 1990s: A meta-analysis. *Journal of Divorce & Remarriage*, 36(1-2), 27-36.
- Rosenbaum, P.R. ve Rubin, D.B. (1983). The central role of the propensity score in observational studies for causal effects, *Biometrika*, 70(1), 41-55.
- Salzinger, L. L. (1982). The ties that bind: The effect of clustering on dyadic relationships. *Social Networks*, 4(2), 117-145.
- STB. (2019). İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması SEGE-2017. <https://www.sanayi.gov.tr/merkez-birimi/b94224510b7b/sege/il-sege-raporlari> adresinde 4 Nisan 2020 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Sarıer, Y. (2016). Türkiye'de öğrencilerin akademik başarısını etkileyen faktörler: Bir meta-analiz çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 609-627.
- Schultz, B. R. (2008). *A descriptive study of freshmen adjustment to college at the University of Alaska*. University of La Verne.
- Sneyers, E., Agasisti, T., De Witte, K. ve Graziosi, G. (2016). *The impact of scholarships on students' performance: a study on five Italian universities*. DEAMS Research Paper Series 2016, 1(1).
- Staffa, S. J., ve Zurakowski, D. (2018). Five steps to successfully implement and evaluate propensity score matching in clinical research studies. *Anesthesia & Analgesia*, 127(4), 1066-1073.
- Suna, H. E., Gür, B. S., Gelbal, S. ve Ozer, M., (2020). Science high school students' socioeconomic background and their preferences regarding their transition into higher education. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(3), 356-370. <https://doi.org/10.2399/yod.20.734921>
- Şahinli, M. A. ve Kılınc, N. Ş. (2014). Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi (KMÜ) öğrencilerinin barınma sorunlarının tespiti ve değerlendirilmesi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2, 87-103.
- Şanlı Kula, K. ve Saraç, T. (2016). Üniversite öğrencilerinin gelecek kaygısı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(33), 227-242.
- Şeker, R., Çınar, D. ve Özkaya, A. (2004, Temmuz, 6-9). Çevresel faktörlerin üniversite öğrencilerinin başarı düzeyine etkileri. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı. Malatya, Türkiye.
- Trow, M.A. (2006). Reflections on the transition from elite to mass to universal access: Forms and phases of higher education in modern societies since WWII. Berkeley: Institute of Governmental Studies, 2005. <http://escholarship.org/uc/item/96p3s213#page-2> adresinden 23 Ocak 2021 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Tuna, Y. ve Yumuşak, İ.G. (2011). Kalkınmışlık göstergesi olarak beşeri kalkınma indeksi ve Türkiye üzerine bir değerlendirme. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 52(1), 1-26.
- URAP. (2019). 2019-2020 URAP Türkiye Sıralaması. <https://newtur.urapcenter>

- org/Rankings/2019-2020/T%C3%BCm%20%C3%9Cniversitelerin%20Genel%20Puan%20Tablosu adresinden 18 Temmuz 2019 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Uslu, S. Y. (2017). The relationship between students' residence type and academic achievement. *International Journal of Educational Research*, 8(2), 9-14.
- Wissem, J. G. (2009). *Towards the third generation university: Managing the university in transition*. Edward Elgar.
- Wolman, B. B. (1973). *Dictionary of behavioral science*. Van Nostrand Reinhold.
- Yıldırım, İ., Demirtaş Zorbaz, S., Ulaş, Ö., Kızıldağ, S. ve Dinçel, E. F. (2017). Akademik başarısı düşük ve yüksek olan üniversite öğrencilerinin nitelikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(6), 2190-2214.
- Yıldırım, T. (2016). Farklı standartta yurtlarda barınan öğrencilerinin akademik başarılarının karşılaştırılması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 31-44.
- YBS. (2024). *Yükseköğretim istatistikleri, öğrenci sayıları özet tablosu*. <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden 30 Nisan 2022 tarihinde alınmıştır.
- YÖK. (2022a). *Yükseköğretime geçişte öğrenci hareketliliği*. Yükseköğretim Kurulu Yayınları.
- YÖK. (2022b). *4'lük sistemdeki notların 100'lük sistemdeki karşılıkları* <https://oyp.yok.gov.tr/Documents/Anasayfa/4lukSistem.pdf> adresinden 10 Nisan 2022 tarihinde alınmıştır.
- Yüksel, N. (2019). *Üniversite öğrencilerinin yurtları tercih etme nedenlerinin lojistik regresyon analizi ile belirlenmesi Kırşehir Ahi Evran örneği* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi.